

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 czerwca 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że W. B. nie podlega od dnia 1 marca 2013 roku do dnia 26 marca 2014 roku ubezpieczeniom społecznym tj. ubezpieczeniu emerytalnemu, ubezpieczeniom rentowym, ubezpieczeniu chorobowemu, ubezpieczeniu wypadkowemu jako pracownik u płatnika składek (...) D. K. z siedzibą w Ł.. W uzasadnieniu wskazano, że organ rentowy wszczął postępowanie administracyjne w zakresie zgłoszenia W. B. od dnia 1 marca 2013 roku do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek (...) D. K.. Zdaniem organu rentowego wyniki przeprowadzonej kontroli dowodzą, iż umowa o pracę i zgłoszenie do ubezpieczeń były czynnościami pozornymi dokonanymi jedynie celem uzyskania tytułu do ubezpieczeń i skorzystania ze świadczeń w związku z chorobą dla W. B..

/decyzja – k. 381-387 akta ZUS/

W. B. reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika złożył w dniu 25 lipca 2014 roku odwołanie od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę poprzez ustalenie, że jako pracownik u płatnika składek (...) D. K. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu od dnia 1 marca 2013 roku do dnia 26 marca 2014 roku oraz wniósł o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych. Zaskarżonej decyzji zarzucono dokonanie przez organ rentowy błędnych ustaleń faktycznych mających wpływ na treść orzeczenia, poprzez przyjęcie, iż w firmie (...) nie było faktycznej potrzeby zatrudnienia na podstawie umowy o pracę pracownika na stanowisku na którym został zatrudniony W. B. oraz, że zawarcie umowy o pracę pomiędzy firmą (...), a W. B. było czynnością pozorną w rozumieniu art. 83 § 1 k.c. W uzasadnieniu odnosząc się do zarzutów organu rentowego wskazano, iż fakt świadczenia przez wnioskodawcę pracy jedynie przez trzy dni robocze spowodowany był tym, iż W. B. uległ wypadkowi w drodze do pracy w dniu 6 marca 2013 roku. Podniesiono, że w związku z niezdolnością do pracy W. B. pracę realizowało dwóch pracowników P. O. i A. B.. Ponadto wyjaśniono, że niezatrudnienie na miejsce W. B. innego pracownika, spowodowane było wstrzymaniem przez zleceniodawcę robót od dnia 16 marca 2013 roku z uwagi na kłopoty finansowe. Podkreślono, iż wyjaśnienia J. W. (1) w zakresie jej oświadczenia, że remont finansował jej syn i nie wie, z kim było rozliczenie za wykonaną usługę, w żaden sposób nie stoją w sprzeczności z ustaleniem, że remont został wstrzymany z powodu kłopotów finansowych zleceniodawcy. Wskazano, iż umowa o wykonanie prac remontowych w lokalu położonym w Ł. przy ul. (...) została zawarta w formie ustnej i w ocenie skarżącego taka forma zawarcia umowy nie uchybia przepisom dotyczącym umowy o dzieło. Odnosząc się do kolejnego zarzutu czynionego przez organ rentowy odwołujący stwierdził, że faktura VAT za usługi wykonane w trakcie realizacji zlecenia remontu w lokalu przy ul. (...) nie została wystawiona ponieważ roboty zostały wstrzymane na etapie 30 %, za co zleceniodawca nie rozliczył się z płatnikiem składek, a wystawienie dokumentu sprzedaży w takiej sytuacji byłoby niekorzystne dla pracodawcy z uwagi na powstanie obowiązków podatkowych obciążających jego firmę. W ocenie skarżącego również zarzut braku faktycznej potrzeby zatrudnienia pracownika jest całkowicie nieuzasadniony. Wskazano, iż gdyby prace remontowe w lokalu przy ulicy (...) nie zostały przerwane, to zostałyby zatrudniony inny pracownik lub pracodawca skorzystałby z podwykonawcy w zakresie prac hydraulicznych. Z ekonomicznego punktu widzenia korzystniejszym dla płatnika składek było zatrudnienie W. B. niż zlecenie tych usług firmom zewnętrznym. Podniesiono, iż wprawdzie zgłoszenie W. B. do ubezpieczeń jako pracownika nastąpiło w dniu 6 marca 2013 roku, tj. w dniu od którego skarżący był niezdolny do pracy z powodu choroby i w którym miał wystawione zaświadczenie lekarskie o niezdolności do pracy, jednakże dochowano 7 – dniowego ustawowego terminu. Wskazano również, że płatnik składek nie miał wpływu na termin dokonania zgłoszenia, gdyż tym zajmowała się firma księgowo – podatkowa. Kończąc wskazano, iż faktycznie od dnia 17 listopada 2012 roku skarżący nie posiadał tytułu do ubezpieczenia chorobowego, jednakże wywodzenie z tego faktu, iż w związku z powyższym skarżący, nie mógłby skorzystać z wypłaty świadczeń w związku z niezdolnością do pracy spowodowaną wypadkiem w drodze do pracy jest całkowicie chybione. Podkreślono, iż w dniu 1 marca 2013 roku skarżący zawarł umowę o pracę, w dniu

6 marca 2013 roku płatnik składek w ustawowym terminie i w przewidziany prawem sposób zgłosił skarżącego do ubezpieczeń społecznych, zatem w jego ocenie od dnia 1 marca 2013 roku W. B. podlegał wszelkim ubezpieczeniom objętym zaskarżoną decyzją.

/odwołanie - k. 2-4 odwrot/

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 25 sierpnia 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie przytaczając argumentację, jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie - k. 7-8/

Na rozprawie w dniu 6 kwietnia 2016 roku wnioskodawca poparł odwołanie, pełnomocnik organu rentowego wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Na rozprawie w dniu 18 marca 2015 roku D. K. przyłączył się do stanowiska odwołującego.

/stanowisko wnioskodawcy oraz pełnomocnika ZUS: 01:10:01, 01:10:05 - płyta CD k. 261, stanowisko D. K. 00:07:21 – płyta CD – k.81/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Płatnik składek D. K. od dnia 1 czerwca 1999 roku prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą pod firmą (...) z siedzibą w Ł., ul. (...). Przeważającą działalnością gospodarczą są roboty budowlane związane z wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieskalnych. Pełnomocnikami płatnika składek są B. P. i P. O.. Firma zainteresowanego zajmuje się prowadzeniem remontów budowlanych, renowacją okien i drzwi, wykonuje usługi porządkowe.

/bezsporne, a nadto: wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej – k. 155, zeznania świadka A. B.: 00:05:57 – płyta CD k. 261, zeznania świadka J. O.: 00:18:39 – płyta CD k. 261, zeznania świadka P. O.: 00:32:28 – płyta CD k. 261, zeznania wnioskodawcy: 00:47:27 – płyta CD k. 81 w zw. z 01:03: (...) – płyta CD k. 261/

Wnioskodawca W. B. legitymuje się wykształceniem zawodowym, z zawodu jest monterem zewnętrznych sieci komunikacyjnych. Wnioskodawca ma doświadczenie w pracy na stanowisku ślusarza, tłoczarza w metalu, montera aparatów i układów hydraulicznych, ślusarza-hydraulika, operatora urządzeń dozujących i pakujących, pudełkarza, hydraulika-kierowcy

/kopia świadectwa – k. 301 akta ZUS, świadectwa pracy – k. 289-299 akta ZUS /

W. B. był zatrudniony na podstawie umowy o pracę przez płatnika składek (...) D. K. w okresach od dnia 11 lipca 2008 roku do dnia 14 sierpnia 2009 roku na stanowisku pracownika usług porządkowych, od dnia 24 kwietnia 2010 roku do dnia 9 września 2011 roku na stanowisku pracownika usług porządkowych oraz od dnia 6 sierpnia 2012 roku do dnia 17 listopada 2012 roku na stanowisku pracownika sekretariatu.

/świadectwo pracy z dn. 14.08.2009 r. – k. 25-26, świadectwo pracy z dn. 9.09.2011 r. – k. 22-24, świadectwo pracy z dn. 17.11.2012 r. – k. 21, zeznania wnioskodawcy: 00:10:00, 00:12:32, 00:13:57, 00:16:13 – płyta CD k. 81 w zw. z 01:03:37 – płyta CD k. 261/

Wnioskodawca leczy się z powodu astmy oskrzelowej, nieżytu nosa, wrzodów żołądka, bólów kręgosłupa. Z uwagi na te schorzenia korzystał ze zwolnień lekarskich w trakcie zatrudnienia u (...) D. K.. W. B. znajduje się również pod opieką poradni dermatologicznej.

/dokumentacja medyczna – koperta k. 46, dokumentacja medyczna – koperta k. 49, dokumentacja medyczna – koperta k. 51, dokumentacja medyczna – koperta k. 90, zestawienie udzielonych świadczeń z NFZ – k. 95-99, dokumentacja medyczna – koperta k. 106, dokumentacja medyczna – k. 195-197, dokumentacja medyczna – koperta

k. 202, dokumentacja medyczna – koperta k. 205, dane o świadczenia i przerwach w zatrudnieniu – k. 17-25 plik II akt ZUS, zeznania wnioskodawcy: 00:42:28 – płyta CD k. 81 w zw. z 01:03: (...) – płyta CD k. 261/

W spornym okresie płatnik składek zatrudniał m.in. A. B. na różnych stanowiskach, w zależności od okresu zatrudnienia tj. kierowcy, malarza, pracownika fizycznego z wynagrodzeniem minimalnym i wyższym oraz P. O. na stanowisku stolarza-renowatora z wynagrodzeniem w wysokości ok. 2.000,00 zł.

/karta wynagrodzeń pracowników (...) za 2013 r. – koperta k. 156, zeznania świadka A. B.: 00:05:57, 00:14:26 – płyta CD k. 261, zeznania świadka P. O.: 00:32:28 – płyta CD k. 261/

W. B. od dnia 18 listopada 2012 roku nie posiadał tytułu do ubezpieczeń społecznych, pozostawał zarejestrowany jako osoba bezrobotna niepobierająca zasiłku.

/bezsporne, nadto dane o zgłoszeniach ubezpieczonego – k. 29 plik II akt ZUS/

W dniu 1 marca 2013 roku sporządzono umowę o pracę pomiędzy (...) D. K., a W. B. na czas nieokreślony od dnia 1 marca 2013 roku, w pełnym wymiarze czasu pracy, z wynagrodzeniem zasadniczym w wysokości 3.000,00 zł brutto miesięcznie, na stanowisku hydraulika - monter instalacji centralnego ogrzewania i wodno-kanalizacyjnych, jako miejsce wykonywania pracy: oznaczono miejsce wskazane przez pracodawcę. Umowa została podpisana przez A. B..

/umowa o pracę – k. 345 akt ZUS/

Sporządzono dokumentację związaną z zatrudnieniem W. B., w której znajdują się m.in.: zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania pracy na stanowisku hydraulika, monter instalacji centralnego ogrzewania

i wodno-kanalizacyjnych z dnia 28 lutego 2013 roku, karta szkolenia wstępnego w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy, kwestionariusz osobowy dla osoby ubiegającej się o zatrudnienie, kwestionariusz osobowy pracownika.

/zaświadczenie lekarskie – k. 341 akt ZUS, karta szkolenia wstępnego BHP – k. 339 akt ZUS, kwestionariusz osobowy – k. 337 akt ZUS, kwestionariusz osobowy pracownika – 335 akt ZUS/

Nie sporządzono pisemnego zakresu obowiązków W. B..

/bezsporne/

W dniu 6 marca 2013 roku W. B. w wyniku przewrócenia się doznał urazu głowy i prawej kończyny górnej. Wnioskodawcy udzielono pomocy w Wojewódzkiej (...) w Ł. o godz. 12:07, W. B. podał, iż do wypadku doszło w drodze do pracy. W trakcie wizyty lekarskiej u lekarza rodzinnego wnioskodawca podał, iż wypadek miał miejsce w pracy. Wystawiono wnioskodawcy zwolnienie lekarskie na okres od dnia 6 marca do dnia 20 marca 2013 roku.

/dokumentacja medyczna – koperta k. 63, dokumentacja medyczna – koperta k. 88, dokumentacja medyczna – k. 191/

Płatnik składek w dniu 6 marca 2013 roku dokonał zgłoszenia do ubezpieczeń wnioskodawcy od dnia 1 marca 2013 roku. Zgłoszenie zostało wysłane o godz. 21:52

/bezsporne, a nadto druk (...) k. 349-351 akt ZUS/

Na indywidualnej liście obecności za marzec 2013 roku wnioskodawca potwierdził obecność w pracy własnoręcznym podpisem w dniach 1, 4, 5 marca 2013 roku w godzinach 8:00-16:00.

/listy obecności – k. 287/

W spornym okresie zainteresowany prowadził remont lokalu mieszkalnego mieszczącego się w Ł. na ul. (...).

/zeznania świadka A. B.: 00:05:57 – płyta CD k. 261, zeznania świadka J. O.: 00:18:39 – płyta CD k. 261, zeznania świadka P. O.: 00:32:28 – płyta CD k. 261, zeznania świadka J. W. (1): 00:48:17, 00:57:10 – płyta CD k. 261, zeznania wnioskodawcy: 00:36:13 – płyta CD k. 81 w zw. z 01:03:37 – płyta CD k. 261/

W. B. był niezdolny do pracy w okresie od dnia 6 marca 2013 roku do dnia 3 września 2013 roku. W dniu 4 września 2013 roku złożył wniosek o przyznanie mu prawa do świadczenia rehabilitacyjnego, które następnie otrzymał do dnia 31 maja 2014 roku.

/bezsporne/

Wnioskodawca był poddawany dalszemu leczeniu w poradni chirurgiczno - urazowo -ortopedycznej.

/dokumentacja medyczna w kopercie k. 55/

Wnioskodawca potwierdził odbiór wynagrodzenia za marzec 2013 roku własnoręcznym podpisem na liście płac za marzec 2013 roku w kwocie 1.389,95 zł netto.

/lista płac za marzec – k. 285 akt ZUS/

Zainteresowany D. K. nie zatrudnił nikogo na zastępstwo w trakcie nieobecności wnioskodawcy.

/bezsporne, a nadto zeznania świadka P. O.: 00:32:28 – płyta CD k. 261/

Płatnik składek z dniem 26 marca 2014 roku rozwiązał umowę o pracę z dnia 1 marca 2013 roku z wnioskodawcą bez wypowiedzenia. Pracodawca wskazał, iż przyczyną rozwiązania umowy o pracę jest niezdolność do pracy wskutek choroby, która trwa dłużej niż łączny okres pobierania z tego tytułu wynagrodzenia i zasiłku oraz świadczenia rehabilitacyjnego przez pierwsze 3 miesiące – Art. 53 § 1 pkt. 1 lit. b Kodeksu Pracy.

/rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia z dn. 26.03.2014 r. – k. 333 akt ZUS, świadectwo pracy – k. 343 akt ZUS/

Płatnik składek D. K. z tytułu prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej w 2012 roku odnotował stratę w wysokości 19.280,21 zł, w 2013 roku dochód w wysokości 5.799,87 zł, w 2014 roku odnotował stratę w wysokości 6.848,08 zł. Zainteresowany nie posiada zaległości podatkowych.

/informacja z Urzędu Skarbowego Ł. – k. 218, informacja z Urzędu Skarbowego Ł. – k. 225/

Zaskarżoną decyzją z dnia 18 czerwca 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych

I Oddział w Ł. stwierdził, że W. B. nie podlega od dnia 1 marca 2013 roku do dnia 26 marca 2014 roku ubezpieczeniom społecznym tj. ubezpieczeniu emerytalnemu, ubezpieczeniom rentowym, ubezpieczeniu chorobowemu, ubezpieczeniu wypadkowemu jako pracownik u płatnika składek (...) D. K. z siedzibą w Ł., albowiem wyniki przeprowadzonej kontroli zdaniem organu rentowego dowodzą, iż umowa o pracę i zgłoszenie do ubezpieczeń były czynnościami pozornymi dokonanymi jedynie celem uzyskania tytułu do ubezpieczeń i skorzystania ze świadczeń w związku z chorobą.

/decyzja – k. 381-387 akta ZUS/

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał przede wszystkim w oparciu o załączone do akt dokumenty w postaci m.in. dokumentacji osobowo-płacowej wnioskodawcy ze spornego okresu, dokumentacji medycznej, akt rentowych, przedłożonej przez płatnika listy osób zatrudnionych, informacji z Urzędu Skarbowego dotyczącej przychodów, dochodów

i strat deklarowanych przez płatnika z tytułu prowadzonej działalności w latach 2012 – 2014, dokumentacji dotyczącej zatrudnienia wnioskodawcy u płatnika składek w okresach poprzedzających okres sporny, a także w niewielkim

zakresie w oparciu o osobowe źródła dowodowe w postaci zeznań świadków: A. B., J. O., P. O., J. W. (1) oraz wnioskodawcy, a mianowicie w zakresie, jakim zeznawali na okoliczność zakresu działalności firmy płatnika składek, przebiegu zatrudnienia ubezpieczonego w okresie poprzedzającym okres prowadzenia remontu w lokalu na ul. (...). Sąd odmówił wiary zeznaniom świadków A. B., J. O., P. O., J. W. (1) oraz wnioskodawcy w zakresie, w jakim zeznawali oni o czynnościach, jakie miał wykonywać skarżący, okolicznościach sporządzenia spornej umowy o pracę, a także o okolicznościach wypadku, jakiemu uległ odwołujący.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że niewiarygodne są wyjaśnienia dotyczące okoliczności podjęcia decyzji o zatrudnieniu wnioskodawcy oraz okoliczności podpisania spornej umowy. Skarżący zeznał, że otrzymał telefon od świadka A. B., który zaproponował mu pracę. Wnioskodawca nie pamiętał jednak, kiedy miał ją rozpocząć, czy z dniem zawarcia umowy o pracę tj. według jego twierdzeń 3 marca 2013 roku, czy też wcześniej. Świadek A. B. w swoich zeznaniach wskazał natomiast, że o potrzebie zatrudnienia hydraulika poinformował go świadek P. O., a on skontaktował się z płatnikiem składek D. K., który wyraził na to zgodę i przygotował umowę. Niezrozumiałym zatem jest, dlaczego sporna umowa została podpisana przez A. B., a nie zainteresowanego D. K.. Świadek A. B. twierdził, że był upoważniony do podpisywania umów w imieniu płatnika składek, jednakże brak jest na to jakichkolwiek dowodów.

W ocenie Sądu Okręgowego przede wszystkim brak jest jakichkolwiek wiarygodnych dowodów potwierdzających wykonywanie w spornym okresie pracy przez ubezpieczonego w ramach stosunku pracy. Odwołujący w toku postępowania nie zgłosił żadnych wiarygodnych dowodów na wykazanie tego, że faktycznie do pracy przystąpił i ją świadczył wykonując obowiązki pracownicze.

Przesłuchani w sprawie świadkowie w osobach pracowników płatnika składek, którzy mieli wykonywać remont lokalu mieszczącego się na ul. (...), a gdzie według swoich twierdzeń pracę miał wykonywać odwołujący, nie potwierdzili, że wykonywał on tam jakiegokolwiek czynności. Świadek A. B. stwierdził, że chyba raz widział w tym miejscu W. B.. Świadek J. O. wprost zeznał, iż nie widział nigdy wnioskodawcy pracującego z jego synem – P. O. oraz, że W. B. nie pracował z nim w tym mieszkaniu. Ponadto nie posiadał nawet wiedzy, czy skarżący pracował u zainteresowanego, a co więcej nie znał A. B.. Świadek P. O. zeznał natomiast, że dzwonił do wnioskodawcy - w razie potrzeby, żeby pomógł mu przy oknach albo coś przewiózł, nie sprecyzował jednak, na jakiej podstawie odbywała się ta pomoc, ani w jakim okresie. Stwierdził również, że nie pracował z wnioskodawcą przy remoncie, w mieszkaniu na ul. (...), wskazał, że skarżący miał w nim zrobić hydraulikę, ale nie wykonał jeszcze żadnych prac. Treść zeznań wskazanych wyżej świadków pozostaje z kolei w sprzeczności z zeznaniami świadka J. W. (2), która jest właścicielką lokalu przy ul. (...). Świadek ten konsekwentnie twierdził, że odwołujący brał udział w pracach remontowych jej mieszkania, wskazała, że remont był prowadzony codziennie i pracował przy nim P. O. i wnioskodawca. Świadek miał widzieć W. B. przy pracy wiele razy i przez cały czas trwania remontu. Treść tych zeznań jest również niezgodna z zeznaniami wnioskodawcy, który z kolei nie potrafił wskazać, czy właścicielka mieszkania była obecna w lokalu w trakcie wykonywania przez niego pracy. Ponadto zeznania są niezgodne z ustalonym stanem faktycznym, z którego wynika, iż skarżący miał być obecny w pracy tylko przez 3 dni.

Zdaniem Sądu, faktu świadczenia przez skarżącego pracy w ramach stosunku pracy nie potwierdza również przedstawiona lista obecności. Podnieść należy, że lista ta była prowadzona indywidualnie, wyłącznie dla wnioskodawcy, świadek A. B. zeznał, iż nie pamięta, czy w ogóle podpisywał taką listę. W ocenie Sądu powyższe świadczy o tym, że dokument ten powstał wyłącznie dla celów niniejszego postępowania.

Jedynymi dokumentami, jakimi legitymuje się płatnik składek ze spornego okresu zatrudnienia W. B. są akta pracownicze, które również nie są kompletne, brak jest w nich bowiem chociażby pisemnego zakresu obowiązków pracownika.

Pomimo długotrwałej nieobecności wnioskodawcy, w związku z korzystaniem ze zwolnień lekarskich, co nastąpiło zaledwie po trzech dniach od sporządzenia umowy

o pracę, płatnik nie zatrudnił pracownika, któremu powierzyłby wykonanie prac hydraulicznych, których konieczność wykonania była rzekomą podstawą podjęcia decyzji

o zatrudnieniu skarżącego. Co więcej z zeznań świadka P. O. wynika, że prac tych w ogóle nie wykonano. Dowodzi to, zdaniem Sądu, że stanowisko, na którym został zatrudniony odwołujący, w istocie było zbędne dla potrzeb płatnika.

Na marginesie należy podkreślić, iż niezwykle wymowne są daty, z jakimi wnioskodawca i zainteresowany podejmowali decyzje dotyczące zawarcia spornej umowy

o pracę. W dniu 6 marca 2013 roku wnioskodawca uległ wypadkowi, w wyniku którego doznał złamania ręki oraz urazu głowy. Sporna umowa o pracę datowana jest wprawdzie na dzień 1 marca 2013 roku, to jednak zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych płatnik składek dokonał dopiero w godzinach wieczornych w dniu 6 marca 2013 roku. Zgłoszenie to istotnie nastąpiło w ustawowo przewidzianym terminie, jednakże nie sposób nie zauważyć, iż w momencie zgłoszenia odwołującego do ubezpieczeń społecznych skarżący i zainteresowany byli świadomi, że W. B. będzie przez dłuższy okres niezdolny do pracy, zaś bezspornym w sprawie jest, że przed zgłoszeniem skarżącego do ubezpieczeń społecznych z tytułu zawarcia kwestionowanej umowy o pracę, wnioskodawca od dłuższego czasu nie posiadał tytułu do ubezpieczeń społecznych.

Reasumując, ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie wynika, aby pomiędzy stronami spornej umowy o pracę w ogóle doszło do nawiązania stosunku pracy, brak jest bowiem na to jakichkolwiek dowodów. Ustalone okoliczności przemawiają natomiast za przyjęciem, że strony kwestionowanej umowy o pracę zawierając ją, miały inny cel niż jej wykonywanie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie i jako takie podlega oddaleniu.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 8 ust. 1, art. 11 ust. 1, art.12 ust. 1 i art. 13 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 121), pracownicy, to jest osoby fizyczne pozostające w stosunku pracy, podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu w okresie od nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania.

Stosownie do treści art. 1 ust 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jednolity: Dz. U. z 2014r. poz. 159) osobom tym, w razie choroby lub macierzyństwa, przysługują świadczenia pieniężne na warunkach i w wysokości określonych ustawą.

W myśl art. 4 w ust 1 ustawy zasiłkowej ubezpieczony podlegający obowiązkowo ubezpieczeniu nabywa prawo do zasiłku chorobowego po upływie 30 dni nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego.

Według zaś art. ust. 3 pkt 3 przywołanego przepisu od pierwszego dnia ubezpieczenia chorobowego prawo do zasiłku chorobowego przysługuje ubezpieczonym obowiązkowo, którzy mają wcześniejszy co najmniej 10-letni okres obowiązkowego ubezpieczenia chorobowego.

O uznaniu stosunku łączącego strony za stosunek pracy rozstrzygają przepisy prawa pracy.

Według art. 22 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 roku kodeks pracy (tekst jednolity Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 ze zm.), przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Do cech pojęciowych pracy stanowiącej przedmiot zobowiązania pracownika w ramach stosunku pracy należą osobiste i odpłatne jej wykonywanie w warunkach podporządkowania. Zgodnie ze stanowiskiem judykatury stosunek ubezpieczeniowy jest następczy wobec stosunku pracy i powstaje tylko wówczas, gdy stosunek pracy jest realizowany. Jeżeli stosunek pracy nie powstał bądź też nie jest realizowany, wówczas nie powstaje stosunek ubezpieczeniowy, nawet jeśli jest odprowadzana składka na ubezpieczenie społeczne (wyrok Sądu

Apelacyjnego w Lublinie z dnia 17 stycznia 2006 r. III AUa 433/2005, Wspólnota (...)). Podleganie pracowniczemu tytułowi ubezpieczenia społecznego jest uwarunkowane nie tyle opłacaniem składek ubezpieczeniowych, ile legitymowaniem się statusem pracownika rzeczywiście świadczącego pracę w ramach ważnego stosunku pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2005 r. o sygn. akt II UK 43/05, OSNAPiUS rok 2006/15 – 16/251).

W przedmiotowej sprawie organ rentowy stanął na stanowisku, że umowa o pracę z dnia 1 marca 2013 roku zawarta między wnioskodawcą W. B., a płatnikiem składek D. K., jest nieważna, bowiem nie doszło do nawiązania stosunku pracy.

W ocenie Sądu poczynione w sprawie ustalenia uzasadniają stwierdzenie, iż zakwestionowana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych umowa o pracę została zawarta dla pozorów, to jest bez zamiaru realizacji obowiązków z niej wynikających, a jedynie w celu uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Zgodnie z art. 83 § 1 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Z czynnością prawną pozorną mamy do czynienia wówczas, gdy występują, łącznie następujące warunki: oświadczenie woli musi być złożone tylko dla pozorów, oświadczenie woli musi być złożone drugiej stronie, adresat oświadczenia woli musi zgadzać się na dokonanie czynności prawnej jedynie dla pozorów, czyli być aktywnym uczestnikiem stanu pozorności. Pierwsza i zasadnicza cecha czynności pozornej wyraża się brakiem zamiaru wywołania skutków prawnych, jakie prawo łączy z tego typu i treścią złożonego oświadczenia. Jest to zatem z góry świadoma sprzeczność między oświadczonymi

a prawdziwymi zamiarami stron, czyli upozorowanie stron na zewnątrz i wytworzenie przeświadczenia dla określonego kręgu (otoczenia), nie wyłączając organów władzy publicznej, że czynność o określonej treści została skutecznie dokonana. Jednakże zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, wyrażonym w wyroku z dnia 14 marca 2001 roku (sygn. akt III UKN 258/00, opubl. OSNAP 2002/21/527), nie można przyjąć pozorności oświadczeń woli o zawarciu umowy o pracę, gdy pracownik podjął pracę i ją wykonywał, a pracodawca świadczenie to przyjmował. Nie wyklucza to rozważenia, czy w konkretnym przypadku zawarcie umowy zmierzało do obejścia prawa (art. 58 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p.).

O czynności prawnej mającej na celu obejście ustawy można mówić wówczas, gdy czynność taka pozwala na uniknięcie zakazów, nakazów lub obciążeń wynikających

z przepisu ustawy i tylko z takim zamiarem została dokonana. Nie jest natomiast obejściem prawa dokonanie czynności prawnej w celu osiągnięcia skutków, jakie ustawa wiąże z tą czynnością prawną. Skoro z zawarciem umowy o pracę ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych wiąże obowiązek ubezpieczenia emerytalno-rentowego, chorobowego

i wypadkowego, podjęcie zatrudnienia w celu objęcia ubezpieczeniem i ewentualnego korzystania ze świadczeń z tego ubezpieczenia nie może być kwalifikowane jako obejście prawa.

W sytuacji, gdy wolą stron zawierających umowę było faktyczne nawiązanie stosunku pracy i doszło do świadczenia pracy za wynagrodzeniem, sama świadomość jednej ze stron umowy, a nawet obu stron, co do wystąpienia w przyszłości zdarzenia uprawniającego do świadczeń z ubezpieczenia społecznego, nie daje podstawy do uznania, że umowa miała na celu obejście prawa (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lipca 2008 r., sygn. akt II UK 334/07, opubl. L.).

Sąd Okręgowy w całości podziela stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 24 lutego 2010 roku w sprawie o sygn. akt II UK 204/09 (Lex nr 590241), iż o tym, czy strony istotnie nawiązały stosunek pracy stanowiący tytuł ubezpieczeń społecznych nie decyduje samo formalne zawarcie umowy o pracę, wypłata wynagrodzenia, przystąpienie do ubezpieczenia i opłacenie składki, wystawienie świadectwa pracy, ale faktyczne i rzeczywiste realizowanie elementów charakterystycznych dla stosunku pracy, a wynikających z art. 22 § 1 k.p. Istotne więc jest, aby stosunek pracy zrealizował się przez wykonywanie zatrudnienia o cechach pracowniczych.

Nadto Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25 stycznia 2005 roku (II UK 141/04, OSNP 2005/15/235), stwierdza, że stronom umowy o pracę, na podstawie której rzeczywiście były wykonywane obowiązki i prawa płynące z tej umowy, nie można przypisać działania w celu obejścia ustawy (art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p.)

W uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2010 roku w sprawie o sygn. akt I UK 43/10 (Lex nr 619658) wskazano, że umowa o pracę jest zawarta dla pozorów, a przez to nie stanowi tytułu do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, jeżeli przy składaniu oświadczeń woli obie strony mają świadomość, że osoba określona w umowie jako pracownik nie będzie świadczyć pracy, a podmiot wskazany jako pracodawca nie będzie korzystać z jej pracy, czyli strony z góry zakładają, iż nie będą realizowały swoich praw i obowiązków wypełniających treść stosunku pracy. Skoro z zawarciem umowy o pracę ustawa z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych wiąże obowiązek ubezpieczenia emerytalnego i rentowych oraz wypadkowego i chorobowego, to podjęcie zatrudnienia w celu objęcia tymi ubezpieczeniami i ewentualnie korzystania z przewidzianych nimi świadczeń nie jest obejściem prawa.

W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2010 roku w sprawie o sygn. akt I UK 74/10 (Lex numer 653664) stwierdzono zaś, że podstawą ubezpieczenia społecznego jest rzeczywiste zatrudnienie, a nie sama umowa o pracę (art. 22 k.p., art. 6 ust. 1 pkt 1 i art. 13 pkt 1 w/w ustawy). Umowa o pracę nie jest czynnością wyłącznie kauzalną, gdyż w zatrudnieniu pracowniczym chodzi o wykonywanie pracy. Brak pracy podważa sens istnienia umowy o pracę. Innymi słowy jej formalna strona, nawet połączona ze zgłoszeniem do ubezpieczenia społecznego, nie stanowi podstawy takiego ubezpieczenia.

Z powyższego jednoznacznie wynika, że motywacja skłaniająca do zawarcia umowy o pracę nie ma znaczenia dla jej ważności przy tym wszak założeniu, że nastąpiło rzeczywiste jej świadczenie zgodnie z warunkami określonymi w art. 22 § 1 k.p. Tym samym nie można byłoby czynić odwołującemu zarzutów, że zawarł kwestionowaną umowę o pracę jedynie w celu uzyskania świadczeń z ubezpieczeń społecznych, pod tym wszakże warunkiem, że na podstawie tej umowy realizowałaby zatrudnienie o cechach pracowniczych.

Zgodnie z poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 sierpnia 2013 roku, sygn. akt II UK 11/13 (LEX Nr 1375189) jeżeli strony umowy o pracę nie zamierzają wywołać skutku prawnego w postaci nawiązania stosunku pracy, a ich oświadczenia uzewnętrznione umową o pracę zmierzają wyłącznie do wywołania skutku w sferze ubezpieczenia społecznego, to taka umowa jako pozorna jest nieważna (art. 83 § 1 k.c.).

Głównym celem zawarcia umowy o pracę winno być nawiązanie stosunku pracy, a jedynie rezultatem i pośrednim celem zatrudnienia jest uzyskanie wskazanych korzyści. Podkreślić przy tym należy, że zarówno przepisy prawa pracy, prawa ubezpieczeń społecznych, jak i przepisy ustrojowe pozwalają kształtować elementy stosunku pracy zgodnie z wolą stron.

Mając na uwadze dotychczas poczynione rozważania prawne należy podkreślić, że w realiach niniejszej sprawy Sąd Okręgowy w celu dokonania kontroli prawidłowości zaskarżonej decyzji organu rentowego musiał zatem badać, czy pomiędzy wnioskodawcą a zainteresowanym płatnikiem składek istotnie doszło do nawiązania i realizacji stosunku pracy w warunkach określonych w art. 22 § 1 k.p.

Zdaniem Sądu, nie ulega wątpliwości, że umowa o pracę sporządzona przez strony miała charakter fikcyjny. Stanowisko takie uzasadniają ustalone okoliczności faktyczne. Wnioskodawca nie wykazał w niniejszym postępowaniu, że w ramach zawartej spornej umowy o pracę doszło do nawiązania i realizacji stosunku pracy, a zatem jej faktycznego wykonywania. Zgromadzony materiał dowodowy świadczy ponadto, iż pracodawca nie miał również zamiaru przyjmowania tej pracy, miał zaś pełną świadomość, że umowa nie będzie go obowiązywać, a ewentualne zobowiązania z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne będą krótkotrwałe.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że okoliczności zawarcia umowy o pracę podane przez wnioskodawców nie są wiarygodne. Ponadto umowa o pracę została podpisana przez pracownika płatnika składek, który nie jest jego pełnomocnikiem, a pełnomocnictwa do dokonania tej czynności nie przedłożono.

Nadto w ocenie Sądu odwołujący w toku postępowania sądowego nie wykazał, że faktycznie wykonywał pracę w ramach zawartej umowy. W. B. jako pracownik, a D. K. jako pracodawca w żaden sposób, oprócz swoich twierdzeń, nie wykazali jakiegokolwiek rezultatu jego pracy w spornym okresie. Zgodnie z zeznaniami wnioskodawcy i częściowo zeznaniami świadków, wnioskodawca miał wykonywać pracę w ramach prowadzonego przez płatnika składek remontu lokalu mieszkalnego na ul. (...) w Ł.. Nie przedłożono jednak na tę okoliczność żadnych wiarygodnych dowodów. Faktu wykonywania pracy przez skarżącego nie potwierdzili liczni przesłuchani świadkowie. Świadczenie w osobach pracowników płatnika składek, którzy wykonywali wspomniany remont, nie wskazali, na jakiegokolwiek czynności, jakie miał wykonać skarżący w ciągu trzech dni rzekomego świadczenia przez niego pracy. Natomiast zeznania świadka w osobie klienta płatnika składek – właścicielki lokalu, w którym prowadzono remont są niewiarygodne i pozostają w sprzeczności ze stanem faktycznym sprawy. Wnioskodawca w żaden sposób nie wykazał jakiegokolwiek rezultatu swojej pracy, nie powołał wiarygodnych świadków, którzy widzieliby go przy pracy na rzecz zainteresowanego.

Po trzecie płatnik składek nie zatrudnił nikogo na zastępstwo wnioskodawcy, który to pracownik mógłby wykonać prace hydrauliczne i instalacyjne. Potrzeba wykonania tych prac miała być zaś podstawą podjęcia decyzji o zatrudnieniu odwołującego.

Nie uszło również uwadze Sądu, że zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych wnioskodawcy z tytułu kwestionowanego zatrudnienia nastąpiło po wystąpieniu zdarzenia, które spowodowało konieczność korzystania przez niego z długotrwałego zwolnienia lekarskiego.

W ocenie Sądu powyższe rozważania świadczą o tym, że nie było wolą stron zawieranie umowy o pracę. A zatem nie było zamiarem stron świadczenie pracy w ramach zawartej umowy o pracę, a jedynie możliwość uzyskania prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Trudno w tym stanie faktycznym uznać, że nie mamy do czynienia z pozornością zawartej umowy o pracę. Niewątpliwie również, w ocenie Sądu, zamiarem stron było jedynie umożliwienie wnioskodawcy skorzystania ze świadczeń z zakresu ubezpieczeń społecznych w związku z chorobą, a nie świadczenie pracy w ramach zawartej umowy. Zawarta umowa o pracę stanowić miała narzędzie do realizacji tego celu. Fikcyjne, czyli tylko pozorne zawarcie umowy o pracę, nie mogło stanowić podstawy do objęcia wnioskodawcy obowiązkowymi ubezpieczeniami pracowniczymi.

Reasumując przedstawione okoliczności przemawiają w niniejszej sprawie za stwierdzeniem, że umowa o pracę pomiędzy wnioskodawcą, a odwołującym się płatnikiem składek, została zawarta dla pozorów, gdyż jak ustalono, strony zawierając ją miały zamiar wywołania innych skutków prawnych niż te, które wynikają z umowy o pracę oraz jednocześnie próbowały przez jej zawarcie wprowadzić w błąd osoby trzecie, co do dokonanej czynności. Nawet jeżeliby uznać, iż strony chociaż częściowo wykonywały zawartą pomiędzy sobą umowę o pracę, co w ocenie Sądu w żaden sposób nie wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, należałoby uznać, iż miała ona głównie na celu omięcie przepisów prawa i uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego i z tego powodu nie może wywoływać skutków prawnych (art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p.).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

Natomiast na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. Sąd Okręgowy zasądził od wnioskodawcy na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. kwotę

60,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego – stosownie do treści § 11 ust. 2 (w brzmieniu obowiązującym do spraw wszczętych do dnia 31 lipca 2015 roku), w związku z § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra

Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 490), mając na uwadze, że zgodnie z § 21 obowiązującego od dnia 1 stycznia 2016 roku rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U z 2015 r, poz. 1804) - do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe do czasu zakończenia postępowania w danej instancji.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć wnioskodawcy z pouczeniem o sposobie i terminie wniesienia apelacji.

09.05.2016r.